

Četiri Argonauta traže posao. To je rukom ispisan tekst na fotografiji na kojoj vidimo četiri muškarca koja hodaju pustinjskom cestom. Fotografija je zrnata, kao da je kadar ulovljen s velike udaljenosti ili naknadno uvećan. A opet, možda je zamagljenost prouzročena sitnim pijeskom koji je vjetar dignuo u zrak. Muškarci hodaju jedan za drugim, jedina im je interakcija kada se jedan od četvorice okreće dvojici iza kako bi im (pretpostavljamo) nešto rekao. Nisam sigurna što bismo znali iščitati iz ove fotografije samo na osnovi prizora i riječi upisanih na nju. Argonauti, poznati antički heroji i Jazonova posada naznamenitom Argosu koji je plovio u pohod na zlatno runo čine se eonima udaljeni od četiriju usamljenih muškaraca naod prašine zlaćanoj pustinjskoj cesti. Na prvi pogled čine nam se kao antiheroji, posve drukčiji od Jazonove družbe, a i njihov je put očito prouzročen traženjem posla, a ne hrabrim pohodom na blago. Kažem „na prvi pogled“ jer nedvojbeno je da i jedan i drugi cilj putovanja u određenom trenutku postaju istovjetni. No s obzirom na to da je ova fotografija dio izložbe *Crno staklo na putu* umjetnice Amele Frankl, znamo da je prizor snimljen u Mauritaniji, na ulicama glavnog grada Nouakchotta. Naime, i po odjeći, cesti... vidljivo je da nije riječ o antičkoj Tesaliji. Izložba obuhvaća radove nastale u razdoblju od 2019. do 2023. te nas dnevnički – fotografijama, videima i performansima – vodi putovima od Zagreba, preko Francuske, do Mauritanije i nazad, da bi u konačnici stigla i do Osijeka, gdje umjetnica prvi put izlaže. Radovi na izložbi čine svojevrsni dnevnik, u isto su vrijeme intimna dokumentacija isječka jednog vremena i simboli uvijek važnih pitanja ljudske egzistencije poput preživljavanja, podjele moći, predrasuda, kao i, na kraju krajeva, vlastiti život umjetnice. Kretanjem kroz vrijeme i prostore umjetnica s ruba (pustinje, grada, zemlje) promatra svijet koji ju okružuje – kroz vjetar koji nosi sve na svom putu, kroz prizore koji titraju od vrućine, kroz sunce i pijesak koji prže kožu. Amela Frankl poput mitološkog putnika stranca kreće se naizgled nečujno, a ipak savršeno udomaćeno između svih tih sredina. Poput Argonauta u antičkom narativu, putovi Amele Frankl isprepliću se u priče osobnih doživljaja, osjećaja, misli, slika, zvukova i snova. Na jednoj drugoj fotografiji iz istoga ciklusa umjetnica na kišno-olujnim oblacima ispisuje *Sorry Zeuse, danas je moj red!*, čime uspostavlja novi odnos snaga. I doista je tako. Ovo je priča ljudska, ne božanska, i kao takva nas fascinira i s nama dijeli pustinjski horizont ovdje i sada.

Valentina Radoš
Osijek, lipanj 2023.